

Groen Thurlede

Schiedamse Volkstuindersvereniging Thurlede

Jaargang 9, editie 3, herfst 2025

Kleine groente- en fruitzakjes

In steeds meer tuinen op Thurlede zie je ze verschijnen: de kleine groente- en fruitzakjes (verkrijgbaar bij verschillende supermarkten) in fruitbomen. Ze verdienen misschien niet de schoonheidsprijs, maar zijn wel praktisch. Totdat het fruit rijp is, beschermen de zakjes het fruit tegen vogels. Op deze manier hoeft niet de hele boom ingepakt te worden, maar alleen de takken waar het fruit zich bevindt. Hierdoor kunnen er geen vogels meer verstrikt raken in een groot net en blijven insecten toegang houden tot de boom. En uiteraard kun je een paar pruimen, appels en peren 'vrij' laten zodat insecten en vogels ook mee kunnen snoepen. Een fijne bijkomstigheid van de kleine zakjes: wanneer het fruit rijp is en van de tak valt, vangt het zakje het fruit voor je op. Klaar om van te genieten de volgende keer dat je op de tuin bent.

Rianne Collignon

Een gewaarschuwd mens telt voor twee

Succesvol broedgeval van de ijsvogels bij de Beukenhof

Na de tegenslag in het voorjaar, waarbij een deel van de broedwand inclusief nestholte was afgebrokkeld, en later – om onverklaarbare redenen – ook een tweede legsel werd onderbroken, is het uiteindelijk tóch gelukt: een nest jonge ijsvogels is succesvol uitgevlogen. Zie juveniel op foto.

De derde poging, die dus wél succesvol was, vond plaats in een nestholte die was aangebracht door Groentotaal A. de Boer Tijdens de renovatie in het najaar van 2024 hebben zij een aantal gaten geboord en deze verstevigd met halve pijpen van kunststof. De bodem bleef hierbij gewoon van aarde. Deze aanpak blijkt verrassend effectief te zijn geweest. Er zijn destijds vijf nestgaten aangebracht, dus we kunnen voorlopig nog even vooruit. Op 10 juli zijn er maar liefst vijf jongen uitgevlogen – mogelijk zelfs zes! Een prachtig resultaat.

Ben van den Broek

Welkom

Tuin 50 Josien Vredembregt

Tuin 51 Musab Aslan

Tuin 86 Ella Berndt

Tuin 178 Zosia Trebacz

6 september	Jeu de boules	€ 2,-	13.30 uur
7 september	Klaverjas / jokeren	€3,00	13.00 uur
13 september	Bingo	Boekje €11,50 Koop ronde €2,50	19.30 uur
20 september	Jeu de boules	€ 2,-	13.30 uur
21 september	Klaverjas/jokeren	€3,00	13.00 uur
19 oktober	Klaverjas / jokeren	€3,00	13.00 uur
16 november	Klaverjas / jokeren	€3,00	13.00 uur
30 november	Sinterklaasfeest	Gratis	11.00 uur

Groen Thurlede

Woord vooraf

Als ik naar de tuin fiets, voel ik mij vaak alleen. Als fietser dan. Bij het stoplicht is dat vaak enkel voor mij rood. Rechts, links, achter en voor vele auto's. Een forse rij voertuigen passeert het kruispunt. Vroeger – echt nog niet zo lang geleden – was het precies andersom. Twintig fietsers voor het stoplicht en aan de andere zijden van de weg en links en rechts één of twee auto's. De fijne slijtagedeeltjes van de banden blijkt even schadelijk te zijn als roken. Zwijgen we maar even over de uitlaatgassen.

Als ik vroeger – spoorstudent zijnde - een keer niet de trein pakte, maar de fiets nam. Dan fietste ik langs de Harreweg van Schiedam naar Delft. Dat kan nog altijd. Alleen toen – ruim 60 jaar geleden – werd je de hele weg begeleid door kikkergekwaak. In de avonduren op weg naar huis nam ik langs de slootkant wel eens een tussenstop. Lekker in het lange gras omgeven door bloemen zag ik een sloot barstend van leven. Schaatsertjes schoten over het water, kikkervisjes, stekelbaarsjes en allerhande planten. In de weilanden barstte het van vooral kievieten en scholeksters. Voortdurend zag je de oranje kontjes van de kieviten omhoogkomen. Prachtig die zwart witte scholeksters met hun oranje snavels. Fiets ik nu met mijn kleindochter dezelfde route – zij ziet beter dan ik - spotten we geen enkele kieviet of scholekster. Het gras langs de weg stelt weinig voor met hier en daar een armetierig bloemetje. In het slootje geen leven te bespeuren. Het glyfo-saat, dat de boer gebruikt om zijn gras onkruidvrij te houden, werkte uitstekend. De boer op zijn riant boerderij aan de overzijde van de sloot ontvangt waarschijnlijk subsidie voor zijn landschapsbeheer. Op de tuin zag ik twee atalanta's tot dusver. Ik eet toch mijn boontjes maar op. PFAS proef je ten-slotte niet. Sorry, voor de sombere ondertoon. Ik denk zo vaak: "Oh Nederland let op u saeck".

Genoeg gesomberd. Ik geniet op de tuin. Het nieuwe bestuur is voortvarend van start gegaan. De haring was heerlijk. Er werden cocktails geschonken. De Mosselen zijn in aantocht. We kunnen jeu de boulen. Er wordt geklaverjast, bingo gespeeld en gejojerd. Ook de jeugd komt aan haar trekken. Kortom het verenigingsleven tiert welig. Er is voor elk wat wils. Aanschuiven dus en leer je tuingenoten kennen.

Jan van der Waal

Deadline winternummer

Tekst en foto's mag je mailen naar jvdw10@planet.nl. De redactie beslist of je bijdrage wordt geplaatst. De deadline voor het winternummer is 15 november 2025.

4	Van het bestuur
5	Gedicht
6	Column
7	Vogels op Thurlede
8	Interview
10	De tuin van Wies
11	Thurleven
12	Interview
14	Brainstormavond

COLOFON

Redactie

Ellen Boonstra-de Jong, Ben van den Broek, Rianne Collignon, Janet van Huisstede, Theo Reyman, Jan van der Waal, Wies van der Waal-van Noort.

Drukker

Editoo B.V. te Arnhem

Omslag

Patrick van Huët

Redactieadres

jvdwa10@planet.nl. Groen Thurlede is een uitgave van de Schiedamse Volkstuindersvereniging. www.thurlede.nl

En waar staan we?

Van het bestuur

Per 1 juni 2025 is het huidige bestuur in functie. U kunt zich voorstellen dat dit de nodige opstartproblemen geeft. Hoe functioneerde het vorige bestuur, welke werkzaamheden moeten gecontinueerd worden, wie is waarvoor verantwoordelijk etc. etc.

Inmiddels zijn we twee maanden verder en beginnen we onze weg te vinden in de werkzaamheden. Dit los van de nog te bespreken herstructurering van lopende processen en organisatiestructuur.

Als bestuur kunnen we niet alles tegelijk oppakken. Repeterende werkzaamheden zoals klachtafhandeling, verzekeringen, taxatie, verkoop en intakegesprekken blijven doorgaan in de huidige vorm. De activiteiten, zoals georganiseerd door de ontspanningscommissie, vinden gelukkig ook hun weg. Andere zaken zullen opnieuw worden opgepakt zoals de groenschouw en later ook de grijschouw.

U zult zich waarschijnlijk afvragen: waar houdt het bestuur zich dan in de ontwikkeling mee bezig? Het bestuur is bezig met zich een beeld te vormen van de wensen van haar commissies. Wat is nodig aan materiaal, financiële middelen of anderszins om de werkzaamheden naar behoren uit te kunnen voeren.

Met een grote afvaardiging van de commissies heeft er een plenaire sessie plaatsgevonden om te inventariseren waar we nu staan en wat we zouden willen. In deze editie van Groen Thurlede vindt u een verslag.

De commissie natuurontwikkeling en groenbeheer heeft de contacten en afspraken met Irado onder de loep genomen. Er was onduidelijkheid over wie welke werkzaamheden op ons complex met betrekking tot het groen voor haar rekening neemt. Een eerder uitgewerkt plan is hernieuwd en met Irado besproken. Dit wordt conform opgepakt en uitgevoerd. Deze hernieuwde contacten en samenwerking worden als zeer positief gezien.

Onze vorige penningmeester heeft een financieel software-systeem gebouwd waar hij mee uit de voeten kon. Al snel werd duidelijk dat deze software verder ontwikkeld moest worden om aan de wensen van de huidige penningmeester (en voorzitter) te voldoen. Er is een besluit genomen om te kiezen voor een standaard boekhoudprogramma. Dit is inmiddels draaiende en met data vanaf 1 juli 2025 gevuld. In het komende half jaar worden ook de gegevens van het eerste half jaar toegevoegd.

Eén van de veelvuldig gehoorde klachten was het doorrijden met de auto op ons complex, vaak zonder vergunning. Met de komst van de nieuwe vergunningen meende het bestuur hier ook direct paal en perk aan te stellen. Inmiddels bent u op de hoogte gebracht van deze werkwijze die gelijk is aan de re-

gelgeving van voor corona. Als bestuur zien wij dit niet als een peesterij maar als het terugbrengen van de rust en veiligheid op het complex. Toch blijft het nog steeds mogelijk met de auto het complex te betreden, echter wel met de juiste vergunning. Het bestuur realiseert zich goed dat er een groep tuinders is die minder mobiel is. Voor deze groep is het bestuur druk bezig met het verkrijgen van hulpmiddelen zoals een scootmobiel en rolstoelen die ter beschikking komen voor gebruik op het complex. Onderzocht moet nog worden aan welke voorwaarden, verzekering e.d., dit moet voldoen.

Wat van alle kanten kenbaar wordt gemaakt aan het bestuur is de communicatie. Voorop gesteld dat communicatie nooit 100 procent goed is, vinden wij natuurlijk wel dat we hiernaar moeten streven. De vele vereniging e-mailadressen, 2 websites, 2 facebookpagina's (deze worden niet vanuit het bestuur gefaciliteerd) de mailafhandeling. Allemaal zaken waar wij ons als bestuur ook druk om maken. Om dit in goede banen te leiden is de automatiseringsfactor een cruciaal hulpmiddel geworden. Veel van de door ons gebruikte programma's zijn aan elkaar gekoppeld wat bij de ontwikkeling hiervan uitdagingen met zich meebrengt. We houden nauw contact met onze ontwikkelaar om deze dan ook snel opgelost te hebben. Wij realiseren ons dat in deze communicatielijnen nog veel voordeel te behalen valt maar vragen uw geduld en vertrouwen erop dat u er volgend jaar anders naar zult gaan kijken.

Wat wij als laatste onder uw aandacht willen brengen is onze huurovereenkomst. Op de ALV is er beloofd u op de hoogte te houden van de ontwikkelingen hierin. U raadt het al, geen ontwikkelingen. Een eerdere afspraak is vanuit de Gemeente eenzijdig afgezegd en een poging om een nieuwe afspraak te maken is op niets uitgelopen. Laten we maar zeggen "geen nieuws is goed nieuws".

Arme, arme Tuinman

Jan van der Waal

De tuinman nipt verdrietig aan z'n bier
Zijn vrouw, niet langer op de tuin
Verliet hem met een hovenier
Heel zijn wereld ligt aan puin.

Ze werden samen oud en grijs
Hebben zij aan zij de slak bestreden
Creëerden saam hun eigen paradijs
Het aardse "Hof van Eden".

Het is toch godgeklaagd
Dat een vrouw zich zo gedraagt.

Toen hij steun zoekend in de bijbel las
Wat ooit Eva overkomen was
Heeft hij zonder dralen onversaagd
Zijn beide appelbomen omgezaagd.

Dier en tuin

Kwartaalcolumn I Thijs

Ze zwieren lustig door de lucht of wandelen gezapig over het gras. Dieren trekken mijn aandacht als ik voor mijn tuinhuisje zit te niksen. Ik ben het meest verbaasd over de witte vlinder. Hij gebruikt het gazon-met-struiken-en-bomen als een decor. Ik volg belangstellend zijn sportieve bewegingen. Het is een levenslustige witte vlinder; precies dezelfde 'look' als de vlinder die in onze 'thuis tuin' rondcirkelt. Het is een welkome afwisseling met de grote vogels, ook wel vliegtuigen genoemd.

Lekker luiierend in de tuin-des-volks huppelt er opeens een haasje – nee konijntje – over het gras. Het is een lief klein exemplaar, dat licht verschrikt ons opmerkt en even de kat uit de boom kijkt.... Een vreemde vergelijking die ik gauw wil vergeten. Wonderlijk hoe deze jonge vriend zich gedraagt. Hij nipt een beetje met zijn neusje en vertrekt dan huppelend in de struiken achter hem. Ik moet denken aan de vreselijke manier waarop vroeger bij ons thuis een konijn aan zijn einde kwam, om vervolgens opgegeten te worden.

Het volgende dier dat ons op de tuin komt opzoeken was een fazant. Het prachtig bruin gekleurde dier stapt parmantig ons toneel op. Naar mijn gevoel is er – net als bij het konijn – weer 'persoonlijk' contact. De lichtvoetige vriend staart naar ons en vervolgt langzaam zijn (of ik zeggen haar) weg. We hebben 'm niet meer gezien, maar de herinnering blijft!

Ik kan nog vermelden dat ons oudste kleinkind op een gegeven moment aan de kant van het slootje achter ons huisje drie eenden stond te voeren. Het was een intiem tafereeltje, gewoon een stukje brood, kwaak, kwaak, kwaak en hap die bekken. Om nog even bij de dieren te blijven; de mollen. Ik heb er al eens een column over geschreven, geloof ik. Ze zijn door de 'restauratie' van het grasveld verdwenen. Enerzijds tot onze opluchting, anderzijds een gemis, hoewel je moeilijk kunt wachten totdat zo'n beestje z'n kop eens boven het maaiveld steekt....

Over vogels boven onze tuin schrijf ik maar niet. Er is een vogelkenner / fotograaf / tuinder die dat véél beter kan!

De belangstelling voor een broodje haring was weer overweldigend groot en ook de jeu de boulesbaan werd intensief gebruikt.

Oproep fotografieproject

Mijn naam is Annemarie, sinds 2017 tuinier ik samen met mijn man Frank met veel plezier op Thurlede. Wat me altijd raakt, is hoe elke tuin en elk huisje een eigen sfeer en persoonlijkheid uitstraalt. Vanuit die verwondering wil ik een fotografieproject starten waarin ik enkele tuinen en tuinhuisinterieurs vastleg – niet om mensen te portretteren, maar puur om het karakter van de plekken te vangen. Het beeldmateriaal wil ik uiteindelijk bundelen in een publicatie, digitaal of gedrukt. Lijkt het je leuk als jouw tuin en het interieur van jouw tuinhuis worden gefotografeerd, laat het me weten via de mail: aamvangrinsven@gmail.com.

Ik wil de foto's graag in de maand september maken, samen gaan we opzoek naar een geschikt moment voor de shoot.

Holenduif

Columba oenas

Ben van den Broek

De holenduif is een vrij algemene, maar vaak onopvallende duivensoort die voorkomt in landschappen waar landbouwgrond, weilanden, bosschages en oude bomen elkaar afwisselen. Vooral in gebieden met kleinschalige landbouw op zandgronden komt de soort veel voor. Dit mozaïeklandschap biedt niet alleen voedsel, maar ook geschikte nestgelegenheden.

In tegenstelling tot sommige andere duivensoorten bouwt de holenduif zijn nest niet in een boomtak, maar in een holte. Dit kan een natuurlijke boomholte zijn, een oud spechtennest, een nis in een schuur of zelfs een verlaten konijnenhol. Deze voorkeur voor holtes heeft de vogel zijn naam opgeleverd. De holenduif is kleiner dan de houtduif en ongeveer even groot als een stadshuil. Hij heeft een overwegend blauwgrijs verenkleed met een kenmerkende, groen met metaalglans glinsterende vlek aan weerszijden van de hals. De vleugels zijn licht blauwgrijs van boven, met twee opvallende zwarte dwarsstrepen. De vleugelpunt en de achterrand van de vleugels zijn donkerder. De onderzijde van de vleugels is egaal grijs. Aan de staart is een brede zwarte eindband zichtbaar, een belangrijk kenmerk voor herkenning in vlucht.

De vlucht van de holenduif is sneller, compacter en directer dan die van de grotere houtduif. Tijdens de baltsvlucht maakt hij vaak een karakteristiek klappgeluid met de vleugels. Qua geluid lijkt de holenduif enigszins op de stadshuil. Het mannetje laat een zacht, laag en ritmisch "roekoe-roekoe" horen, vooral in het broedseizoen. Het geluid is minder hard en monotoon dan dat van de houtduif. Holenduiven zijn van nature schuw en laten zich moeilijk benaderen. Ze vliegen vaak op voordat men ze goed heeft kunnen zien, wat ze lastig maakt om te observeren of te fotograferen. Deze schuwheid maakt ze des te fascinerender voor vogelliefhebbers en natuurfotografen.

Nieuwe voorzitter Frits Horn:

"Thurlede wordt meer een afspiegeling van de Schiedamse samenleving"

Tekst en foto | Theo Reyman

Frits Horn (62) is een geboren en getogen Schiedammer; "echt uit een Schiedams geslacht," zoals hij zelf zegt. "Ik ben getrouwd met Danielle en heb twee kinderen, een dochter en een zoon. Mijn zoon voetbalde en zo kwam ik bij Hermes. Toen vroegen ze, wil je de training geven? Ik zei o.k. en (zo gaat het dan) wil je in het bestuur? Ik zei dat is goed en werd secretaris en bemoeide me ook met de financiën van de vereniging. Vervolgens ben ik penningmeester geworden en inmiddels zit ik bijna vijftien jaar in het bestuur. Ik ben er nu wel klaar mee."

Frits vervolgt: "Een jaar geleden begon het hier op Thurlede een beetje te broeden. Een paar mensen hebben mij gepolst; wil jij 'het' niet gaan doen? Ik ben vijf jaar tuinder. Met hartstikke veel plezier. Ik weet niet wat ik er in zet en er uit haal en dat vind ik helemaal niet erg. Het is gewoon leuk werk en helpt om je gedachten op nul te zetten! Ik kom al heel lang hier op de tuin, want ik ken Cor Tettero – de beheerder van de kantine en penningmeester – al zo'n 40 jaar. De activiteiten hier deed ik vaak met mijn kinderen. Dan zei Cor, kom op en dan gingen we. Hij heeft mij overgehaald om een tuin te beginnen. Samen hebben we ons tuinhuisje gebouwd, met de hulp van mijn schoonvader."

Je bent ruim een maand voorzitter en wat zijn je eerste indrukken?

"Ik ben een verenigingsman. Ik houd er van om te veranderen

en te zorgen dat de mensen plezier hebben. Leden moeten trots zijn op hun vereniging. Daarvoor moeten we allerlei randvoorden creëren. Een van die zaken is de communicatie. Het is één van mijn speerpunten. Door vertrouwen te kweken bij de leden krijgen we er als bestuur wat voor terug. Een 'stuk' rust in de vereniging is belangrijk."

Er is een verscheidenheid aan leden...

"Je hebt de authentieke leden, die er al lange tijd zitten. En dan heb je tijdelijke leden, een soort passanten die een tuin hebben en er dan toch achter komen, dat het niet je ware is. Wat ik zie is dat de leden steeds meer een afspiegeling zijn van de Schiedamse samenleving. Tot de nieuwe groepjes tuinders behoren dan ook mensen uit verschillende culturen."

Volkstuinen zijn destijds ontstaan voor de arbeidersklasse; mensen die te weinig verdienden voor een huis met een tuin. Met een volkstuin hadden ze toch een plek waar ze vrijheid kregen. Later zijn de tuinhuisjes gekomen en gingen mensen hier ook slapen. Als je nu kijkt dan merk je dat de doelgroep heel anders wordt. Vaak zijn het mensen die wat geld hebben en dit een fantastische plek vinden. Af en toe vliegt er een vliegtuig over, maar daar zijn we aan gewend. Ik kom nu mensen tegen waarvan ik weet dat die een hartstikke goede baan hebben. Dat was zestig jaar geleden, toen we begonnen, niet zo. Het ging toen om de gemiddelde arbeider in Schiedam."

Was er toen meer samenhang tussen de tuinders?

Frits vervolgt zijn verhaal: "Ik denk het wel. Je ziet bijvoorbeeld bij de activiteiten dat bepaalde mensen altijd komen. Vanuit het oostelijk deel van ons complex nemen relatief weinig mensen deel aan de activiteiten. Hoe dat komt, weet ik niet. Op de een of andere manier is die weg toch een scheiding. En waarom? Ik ben er nog niet achter en moet dat eens gaan onderzoeken. Ik vind dat jammer en heb liever dat mensen er bij betrokken worden en (om maar wat te noemen) naar de bingo komen. Helaas zie je steeds dezelfde mensen, die overigens altijd leuk meedoen. Altijd gezellig, maar ook nieuwkomers zijn van harte welkom."

De manier van tuinieren verschuift...

"Het is mooi om die verscheidenheid te zien. Ik was laatst bij iemand met een wilde tuin. Ik noem het maar wild gecultiveerd. Het was hartstikke mooi. De paden waren bijgehouden, je kon er goed wandelen. We hebben nog twee 'echte' tuinen waar alleen maar groenten en dat soort dingen worden verbouwd, maar je hebt ook mensen die het helemaal laten versloffen. Dat vind ik heel jammer. We hebben een wachtlijst van tweehonderd man. Dan denk ik doe je tuin dan weg. Er zijn genoeg mensen die wel een tuin willen hebben."

Heb je vanuit je werk ervaring met leidinggeven?

Ik ben hoofd van een financiële administratie geweest en gaf leiding aan vijftien man. Ik weet hoe je mensen in een bepaalde richting kan sturen; de één is de ander niet. Vanuit die werkzaamheden is het management mij wel bekend; het kijken, het met elkaar organiseren. Het is belangrijk dat je alles met elkaar doet. Er wordt in ons dagelijks bestuur geen besluit genomen zonder het algemeen bestuur, waarin meerdere commissies vertegenwoordigd zijn, te raadplegen. Ik ben bezig om te zorgen dat er vanuit elke commissie een afgevaardigde komt in het algemeen bestuur, maar we zijn nog niet zo ver. Dat is niet alleen mijn wens, maar ook omdat je vanuit andere kanten een visie kan krijgen op het besturen van onze vereniging".

Tot slot zegt Frits Horn: "Ik hecht erg aan democratie. We hoeven het niet allemaal met elkaar eens te zijn, maar in goed overleg komen we er altijd uit!"

Wormen en aarde

De volkstuin

Yvonne Kroonenberg

Boekentip

Met veel plezier las ik de boeken met titels als *Het zit op de bank en het zapt* en *Alles went behalve een vent*. Daarom was ik er snel bij om haar nieuwe boek *Wormen en aarde* te kopen. Yvonne Kroonenberg is de auteur en hoera, ze heeft een volkstuin en heeft daar nu een boek met korte verhalen over geschreven.

Kroonenberg en haar vriend Joep, hij is timmerman, schaften jaren geleden een verwilderde tuin met een vervallen huisje aan op een complex onder de aanvliegeroute van Schiphol.

Tuinders op Thurlede zullen zich ongetwijfeld herkennen in de verhalen. Heel gemakkelijk is de beschrijving van situaties die blijkbaar op alle complexen spelen, waaronder een buurman die al schoffelend geniet van het gezang van René Froger. Omdat Yvonne de zware bassen van de muziek niet kan verdragen, vraagt ze hem of de bassen wat zachter kunnen. Het antwoord: "Hoezo, een beetje muziek moet toch kunnen?" En natuurlijk moet het het bestuur ook op haar complex manoeuvreren tussen een caleidoscoop aan meningen. Als tijdens de alv de bestuursleden bijvoorbeeld voorstellen om kijkgaten aan te brengen in de dichte hagen om het complex aantrekkelijker te maken voor wandelaars, roept een tuinder: 'Wat heb je aan al die pottenkijkers?'

De verhalen illustreren de eeuwigdurende strijd tussen behouders en vernieuwers en regels loslaten of juist handhaven. Maar vooral vertelt Kroonenberg over haar oneindige liefde voor hun tuin waar ze de hele zomer verblijven. De tuin waarin ze groenten zaait en zich verbaast over hoe planten wel of niet opkomen. De liefde is zo sterk dat ze geen enkele behoefte voelt om op vakantie te gaan. Op de vraag van anderen of ze nog ergens naartoe gaan deze zomer, antwoordt ze steevast: 'Ik ben al ergens'.

Een aanrader!

De (nieuwe) tuin van Wies

Zoals ik in de vorige Groen Thurlede al liet weten, hebben we sinds maart een andere tuin. De basis was al door de vorige bewoners gelegd. Aan ons om er een eigen, bloemrijke tuin met vruchtbomen en groentebedden van te maken. Dit jaar had ik niets voorgezaaid. De kas was achtergebleven in de "te koop staande" oude tuin. Ook heb ik geen tuinschema gemaakt waar ik welke groente, bonen, kruiden of bessenstruiken en eventuele jonge vruchtbomen wilde zetten. We zijn eerst twee weken gaan bekijken waar we de paar planten en grasjes die we uit de oude tuin hadden meegenomen gingen zetten. Hoe we het terras beter konden afschermen. Ondanks de hele hoge heg aan de voorkant heb je vanaf het wandelpad volledig zicht op de hele tuin. Dat waren we niet gewend.

Omdat we aan eenjarig goed niet wilden beginnen, gingen we op zoek naar meerjarige blijvende struiken en bloeiende planten in diverse hoogten. Na de vlinder- en bijenvriendelijke bollen en knollen te hebben geplant, zijn we aan het moestuingedeelte begonnen. Een extra scherm voor de nieuwe doornloze bramen. Stokken voor de stokbonen. Rijen bietjes, wortels en uien gezaaid. Sperzieboontjes en ook een pompoenplant en een paar courgettes. We hebben al het een en ander uit de tuin gegeten.

Aan de grasrand bij de slootkant staan twee appelbomen, een kruisbes, zwarte bes en rode aalbes voorzichtig hun best te doen. Het hekwerk van het terras naast de keuken groeit al aardig dicht met klimop en de stekken van de Passiebloem en Clematis. Ook de klimplant met lieve luchtige bloemetjes, de Toscaanse Jasmijn, zorgt voor wat meer privacy (vanaf het fietspad) en houdt ook de wind wat tegen. Rondom, tegen het huisje staan nu de zelfgemaakte bloembakken met perkgoed en met kruiden en bloeiende bloemen, die ervoor zouden moeten zorgen dat de muggen ons niet lastig vallen.

We genieten volop van de tuin, het heerlijke huisje. We zijn er regelmatig en slapen er ook.

Wies van der Waal-van Noort

Groenactiviteiten

Oogstmarkt 6 september 2025

Op zaterdag 6 september vindt weer de jaarlijkse oogst en proefmarkt plaats. Wat maak jij zoal met jouw oogst? Wat zijn jouw lievelingsrecepten? Kom die dag kijken en proeven, maar laat ook je eigen producten zien en proeven of verkoop ze. De markt is van 12.00 -15.00 uur. Zoals elk jaar staan we met onze kraam bij de tuinwinkel. Ook dit jaar is er verkoop van honing en, nieuw dit jaar: onze zadenruilbank! Noteer de datum alvast in je agenda!

De zadenruilbank: lever je zaadjes in!

Breng ons tijdens de Oogstmarkt op zaterdag 6 september de zaadjes van bloemen, planten of groenten uit je eigen tuin. Wij sorteren ze, en daarna mag iedere tuinder er gratis gebruik van maken. We zijn nog op zoek naar een mooi plekje voor ons zadenkastje, hopelijk in of om de tuinwinkel. Samen zorgen we voor nog meer groen en bloei!

Bijenworkshop 12 oktober 2025

Zondag 12 oktober verzorgt onze imker Margreet van der Knaap een bijenworkshop. Tijdens deze workshop kan je je eigen gezonde lippenbalsem maken bestaande uit bijenwas en andere natuurlijke ingrediënten. De workshop vindt plaats in het verenigingsgebouw van 13.00 uur -16.00 uur. Er is plaats voor max 12 deelnemers en de kosten bedragen € 15,00 per persoon. Wees er dus snel bij. Je kunt je aanmelden via communicatie.svthurlede@gmail.com.

Snoeiadvies zaterdag 22 november 2025

Zaterdagochtend verzorgt Miranda Verstraeten tussen 10.00 en 12.00 uur een rondje najaarsnoeiadvies. Heb je vragen over de snoei van een boom of struik of wil je meer weten over snoeien meld je dan aan en geef daarbij aan welke snoeivraag jij hebt. communicatie.svthurlede@gmail.com.

Terugkijken en vooruitkijken met de tuinactiviteitencommissie

We kijken met veel plezier terug op de stekjes/plantjes ruilmarkt op zondag 25 mei. Het was nog even spannend of de weergoden ons goed gezind zouden zijn, maar dat waren ze. De wind ging liggen en de zon begon volop te schijnen. Terugkijkend kunnen we zeggen dat de middag een groot succes was: het was heel gezellig en druk bezocht! Er zijn veel stekjes/plantjes gebracht en geruild en er is volop kennis gedeeld met en tussen de tuinders. Ook leuk om te vermelden is onze kraam in het park (onderdeel van de 'Dag van het Park') waar kinderen hun eigen zonnebloem konden zaaien. De kraam is zelfs bezocht door onze burgemeester! (foto).

Demonstratie honing slingeren

Op zaterdag 12 juli hebben de imkers Margreet van der Knaap en Henk Rozemuller met veel enthousiasme verteld en vooral gedemonstreerd hoe honing slingeren in zijn werk gaat. Vanwege de enthousiaste reacties van de tuinders zal ook volgend jaar weer een demonstratie 'honing slingeren' worden verzorgd, en hopelijk met ook weer mogelijkheid tot proeven en kopen van de heerlijke honing! De honing was dit jaar dan ook in een mum van tijd uitverkocht. Marleen heeft die ochtend bovendien ook een aantal kinderen heel blij kunnen maken met een prachtige 'bijentattoo'.

Groene tuinactiviteitenkalender 2026

Creatief winterstuk maken | januari
Zadenmarkt | maart
Eco printen | voorjaar 2026

Jouw idee = onze volgende activiteit!

Heb je een idee voor een workshop, ruilmarkt, lezing of iets totaal nieuws? Wij horen het graag!

Mail irmavijfwinkel@gmail.com

Edith en Arno brengen de mentaliteit van niet lullen, maar poetsen dagelijks in de praktijk

Tekst en foto's | Ellen Boonstra-de Jong

Weet je Edith Verheij nog te herinneren uit de vorige editie van Groen Thurlede? Edith was een van de tuinders die maar wat graag gebruik maakte van de mogelijkheid om op 10 mei afval te storten in de door het bestuur aangerukte containers. Zij was wel de enige die in andere kruiwagens loerde op zoek naar bakstenen die ze wilde gebruiken om tuin 200 te verfraaien. Op een warme dag in augustus zoek ik haar op. Ook echtgenoot Arno is van de partij.

Als het even kan, fietsen Arno en Edith naar de tuin. Dat is een klein stukje over de busbaan vanuit Holy Noord waar ze wonen. Ook daar hebben ze een tuin bij hun huis op de begane grond van een flatgebouw. "We hebben een groot terras met heel veel potten met planten," aldus Edith. Volgens de regels ligt er voor hun tuinhuis een klein terras. Edith is dol op tweedehands en vindt het een uitdaging om spullen te hergebruiken. Daarom niet alleen stenen die overschieten, maar ook veel stekjes die na een jaar of drie tuinieren op Thurlede, tot wasdom zijn gekomen. Maar hoe kwam het stel op Thurlede terecht?

Van caravan en chalet naar volkstuin

Toen op vakantie gaan niet meer mogelijk was, kochten Edith en Arno een stacaravan in Stroe. Ze hadden daar net alles op orde toen de camping werd verkocht. Iedereen moest eraf omdat het terrein werd verkocht. Arno: "Het was een heel

leuk plekje en er was daar een sfeer van ons kent ons. Nu staan er allemaal luxe villaatjes op. Daarna hebben we een chalet gekocht in een park in Voorthuizen." Edith: "In Stroe hadden we niet zo'n grote tuin, maar bij het chalet wel. Jammer genoeg werd Arno ziek en was hij niet meer in staat lange afstanden met de auto te rijden en ik heb geen rijbewijs." Dat gebeurde allemaal rond coronatijd en daarna kwam Thurlede in beeld. Een tuin dichtbij huis en aan te fietsen. Edith vertelt dat ze misschien een half jaar op de wachtlijst hebben gestaan voordat ze tuin 200 konden kopen. Hoogst waarschijnlijk zagen andere belangstellenden deze zwaar verwaarloosde tuin niet zitten. Er was alleen maar onkruid en er was geen pad te bekennen. "Tegen het aanpakken van de tuin heb ik nooit opgezien, maar wel tegen het opknappen van het huisje. Nog steeds zie ik daar tegenop. We hebben het aan de buitenkant wel laten verven en er zit een nieuw dak op, maar de binnenkant moet nog en gebruiken we nu min of meer als opslag," verzucht Edith. Maar dat komt vast in orde, gezien de mentaliteit van niet lullen maar poetsen, een mentaliteit die ze alle twee dagelijks in praktijk brengen.

Aanpakken

Edith: "Ik woonde in mijn jeugd met mijn ouders en een broer onder aan een dijk in Barendrecht. We woonden in een houten huis, niet veel groter dan ons tuinhuis op Thurlede. Maar we hadden een enorm grote moestuin. Daar is mijn liefde voor

tuinieren ontstaan.” Ook in hun volkstuin is een flink deel gereserveerd voor de verbouw van groenten. De aardappelen zijn al gerooid en er staan nog genoeg groenten om heel wat maaltijden mee te bereiden. Arno: “Niet alleen de liefde voor tuinieren kreeg Edith van huis uit mee, maar ook een houding van niet zeuren en de schouders eronder.” Die mentaliteit bezit ook Arno die gebruik moet maken van een rolstoel wat hem er niet van weerhoudt om zijn steentje bij te dragen aan het onderhoud van de tuin, zoals de strijd die hij wil winnen van de welig tierende heermoes. Edith is de sjouwer van het stel en omdat ze de slechte aarde heeft afgegraven, moest ze veel nieuwe aarde met de kruiwagen vanaf de winkel naar tuin 200 rijden en dat is een heel eind. Het resultaat mag er zijn. De buitgemaakte stenen zijn prachtig verwerkt rond de borders en om ervoor te zorgen dat Arno met de rolstoel door de tuin kan dwalen, liggen er stevige plastic roostermatten onder de paden met houtsnippers. Tot mijn verbazing vertellen ze dat de tuin nog niet helemaal naar hun zin is. Arno: “We hebben nog veel te veel gras in de tuin. Heb je het net gekortwiekt en dan staat het de volgende dag alweer hoog.” Daarom moeten stukken gras plaatsmaken voor nog meer borders.” Edith vindt dat er in de tuin te veel voorjaarsbloeiers staan waardoor de kleur in de loop van de zomer uit de tuin verdwijnt. “Ook van de heg aan het pad moet een stuk af,” vertelt Edith. “Dat zorgt ervoor dat de borders meer licht krijgen. En dan natuurlijk het interieur van het huisje. Arno vindt het niet nodig dat ik alle schrootjes wit wil verven, maar ik wil het allemaal wel netjes hebben.” Thuis staan de spulletjes al klaar waarmee ze het huisje wil inrichten. Arno en Edith genieten niet alleen van hun tuin, maar doen ook graag mee aan de bingo en ze verheugen zich al op de mosselen avond.

Zoals alle tuinders op Thurlede weten ook zij dat een tuin nooit af is. Misschien is dat nu juist de charme van een volkstuin.

Droogtebestendige planten

Gelukkig viel het tot nu toe mee voor onze planten. Het was een paar dagen erg heet, maar meestal bleef de temperatuur onder de dertig graden en viel er ook regelmatig regen. Toch lijkt het erop dat we in de komende jaren lange periodes van hitte en droogte zullen beleven en je kunt je tuin daar nu al op voorbereiden. Zo houden planten met behaarde of viltige bladeren het vocht vast en beschermen zo tegen de hitte. Dat geldt ook voor planten met dikke vlezig bladeren. Die bladeren houden het vocht vast. Sedum is daarvan een voorbeeld. Planten met smalle bladeren, zoals lavendel, verdampen minder water. En inderdaad. Onze lavendel staat op een zonovergoten plek, maar blijft in leven. De egelantier wortelt diep en kan daardoor lang zonder water. Ook zijn er planten, zoals kruiptijm (foto), die compact groeien (de bladeren bedekken elkaar) waardoor de verdamping minder snel gaat.

Plantenmarkt in Trompenburg

Op 20 en 21 september kun je voor de jaarlijkse plantenmarkt weer terecht in Arboretum Trompenburg in Rotterdam. Kwekers vertellen over welke planten je beter wel of niet in je tuin kunt plaatsen en september is de maand om nieuwe planten en bomen in je tuin te zetten. Dit omdat de aarde nog warm is en er meer regen valt dan in de maanden daarvoor. Naast planten kun je terecht voor kraampjes met tuindecoraties en andere tuinartikelen. Daarnaast is Trompenburg een fantastisch park om op je gemak doorheen te banjeren.

Brainstormavond levert tal van ideeën op voor verbeteringen van Thurlede

Tekst en foto's | Janet van Huisstede

Wat doen we goed binnen de vereniging, wat kan er beter op Thurlede en hoe kunnen we dat aanpakken? Die vragen stonden centraal op maandag 30 juni tijdens een brainstorm met een groep van zo'n dertig tuinders die zich ook inzetten binnen diverse commissies en een aantal bestuursleden. In vier groepen werd flink gebrainstormd, waarbij pijnpunten, ongenoegens, ongerustheid en emoties als blijdschap en trots naar voren kwamen.

Aftrap door Frits Horn

Nieuwe bestuursvoorzitter Frits Horn startte de avond met de centrale vraag: wat is nu eigenlijk een volkstuin en wat mogen we daarbij van iedereen verwachten? Zowel van bestuur, de commissies als de tuinders. "Een volkstuin is een particuliere tuin die niet bij de eigen woning ligt. Volkstuinen zijn er in vele soorten en maten: van traditionele moestuinen waar groente en eventueel fruit en kruiden op verbouwd worden, tot siertuinen met bloemen, heesters, een gazon, een vijver en zelfs bomen."

Bewondering

Er was veel blijdschap over de wijze waarop veel tuinders hun tuinen goed onderhouden en de meeste tuinders zijn zelf erg tevreden met hun tuin. Ook het aantal en de verschillende soorten activiteiten werden gewaardeerd, al zouden sommigen wel meer 'groene activiteiten' willen zien, ook voor de kinderen. De werkbeurten, de tuinwinkel en het gereedschapshuis oogstten veel lof. Dat vrijwel alle tuinders zich keurig houden aan het maken van lawaai (maaïen, snoeien) op de aangewezen tijden, werd positief beoordeeld. De prettige sfeer op de tuin, de goede faciliteiten en de betaalbaarheid kregen van diverse groepjes bijval. Ook het feit dat

we zoveel trouwe vrijwilligers hebben die zich op tal van plekken elke week weer inzetten, werd geroemd.

Wat kan beter?

Uit de verschillende groepjes kwamen ideeën op tafel om de speeltuintjes voor de kinderen te verbeteren en om Terras aan het Water ook echt op het water te gaan laten uitkijken door de beschoeiing aan te pakken. Het verenigingshuis en het terras kunnen gezelliger en meer anno 2025 worden ingericht, waardoor er meer verschillende soorten tuinders worden aangetrokken om daar met elkaar in contact te komen en aan activiteiten deel te nemen.

De sociale samenhang tussen de tuinders kan beter, bijvoorbeeld door een hulpdienst in te stellen voor tuinders die tijdelijk zelf hun tuin niet kunnen onderhouden. Dat zou een vast onderdeel van de werkbeurten kunnen zijn.

Frits Horn: "Het sociale aspect van de vereniging vind ik heel belangrijk. Zeker ook omdat we met verschillende leeftijdscategorieën bij elkaar zitten. Ze elkaar gedag. Steek elkaar de hand toe!"

Onderhoud

Er was meermalen een roep om de afspraken met Irado te verbeteren, waardoor het grofvuil en groen beter worden afgevoerd en de containers vaker worden geleegd.

Voor veel enthousiaste tuinders is het een doorn in het oog dat 'slapende tuinders' zich vrijwel nooit laten zien en hun tuinen laten overwoekeren door onkruid. Het bestuur zou

deze tuinders meer moeten aanspreken. Ook de windvangdelen op het park, die onder het algemene deel vallen, moeten beter worden onderhouden, bijvoorbeeld tijdens de werkbeurten.

Voor nieuwe tuinders moet er een gedegen introductie komen, en meer begeleiding in het eerste jaar zodat zij beter hun vragen kunnen stellen en zich ook aan de regels leren houden.

Ecologische vereniging

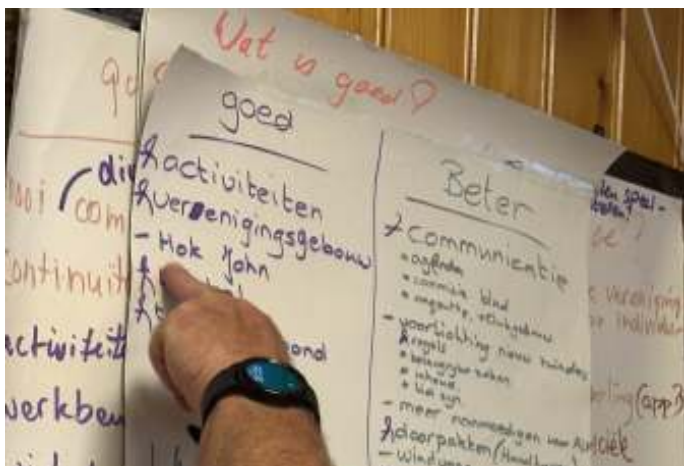
Door een betere kennisdeling over de natuur, bijvoorbeeld via een regelmatige Nieuwsbrief, kun je het bio-kennisniveau van de tuinders verder 'opkrikken'. Een 'moestuinclub' en een plek voor een kindermoestuin, kunnen het verbouwen van groenten, fruit en kruiden aanmoedigen. Met meer aandacht voor ecologisch tuinieren en het aanbieden van alleen biologische bestrijdingsmiddelen, kunnen we Thurlede tot ecologische vereniging verheffen.

Communicatie

Het bestuur kan zich meer betrokken opstellen door mails te beantwoorden. Commissieleden en tuinders voelen zich daardoor vaak niet gehoord. De communicatie met het bestuur, maar ook de samenwerking en afstemming tussen de commissies kan beter. De website – oftewel de twee verschillende websites - werken verwarrend en zijn verre van up to date.

Aanpakken

Inmiddels is Frits Horn al met diverse commissies aan het praten en met de andere bestuursleden zaken aan het aanpakken. Gesprekken met de gemeente en Irado lopen en communicatie staat hoog in het vaandel. Het bestuur werkt aan een investeringsplan en diverse systemen worden doorgelicht en aangepast. Ook het verenigingsgebouw wordt aangepakt. Dat staat voor de komende winter op het programma, mits de leden wederom hiermee akkoord gaan in de ALV die eind september of begin oktober wordt belegd.

Meterput en onderhoud

Het onderhoud van en schade aan alle waterleidingen tot aan de watermeter binnen je eigen tuin en aan de meterput zelf is de verantwoordelijkheid van de tuinder.

Daarom een aantal tips voor het onderhoud. Haal boomwortels etc. bij de put weg, zodat deze niet beschadigd raakt. Als de put regelmatig volloopt, is de put vaak lek op de plek waar de waterleiding door de wand van de put loopt. Dit kun je dichten met speciaal tape en/of schuim. Ook kan de put te laag liggen ten opzichte van de tuin. Verhoog daarom de putrand en zorg voor een goede afwatering rondom de put. Schade aan de watermeter is voor de vereniging.

Hier dus ook niet

Nieuwe regeling rijonthefing

Het bestuur constateerde dit voorjaar dat er regelmatig auto's zonder vergunning op het complex reden. Daarom is de oude regeling van voor covid hersteld, maar nu in een aangepaste, meer praktische vorm. - De procedure is op onze website te lezen bij: 'Praktisch / Toegang auto en parkeren'. De gemeentelijke regeling van vrij doorrijden op de 2e zaterdag van de maand van 8.00 - 12.00 uur blijft gewoon bestaan.

Jong Thurlede

Zoek zo plat mogelijke bladeren. Laat ze drogen tussen een boek. Gebruik bak- of krantenpapier om de pagina's van je boek niet te beschadigen. Let er ook op dat er maar 1 blad tussen 2 pagina's ligt, anders kunnen ze aan mekaar kleven. Bewaar het boek op een droge plek. Laat de bladeren zeker een dikke week drogen.

Je hebt nodig: grote gedroogde bladeren, verf, penseel, breekmesje. Vraag je vader of moeder de ogen uit te snijden met een breekmes. Kies dan welk masker je wil maken.

Dit jaar begint de herfst op 23 september. Op die datum is de dag precies even lang als de nacht en is daarmee volgens het heelal de herfst begonnen.

In de herfst verandert er veel in de natuur. Sommige dieren eten hun buik vol om later een lange, luie winterslaap te houden. Veel dieren krijgen in de herfst ook een dikkere vacht.

In de herfst kom je paddenstoelen tegen. Maar wist je dat een paddenstoel de vrucht is van een schimmel? Meestal groeit die schimmel onder de grond, met heel veel draadjes.

De herfst is het seizoen waarin de blaadjes hun groene kleur verliezen en meer bruin, oranje, geel en roodachtig worden. Dat komt doordat de zon in de herfst minder schijnt dan in de zomer. Zonlicht zorgt ervoor dat bladeren een stofje kunnen maken waar ze groen van worden.

De herfst is de tijd van het oogsten. Peren, appels en walnoten zijn nu bijvoorbeeld op hun lekkerst. En het is natuurlijk pompoentijd. Die kun je eten, maar ook uithollen

Woordzoeker

Herfst

er blijven geen lege vakjes over

p	i	l	e	p	p	a	n	e	n	e	d
k	s	o	j	s	a	j	n	e	g	e	r
a	e	r	t	u	d	n	g	p	s	n	e
s	j	a	n	l	e	e	o	j	r	d	
t	t	n	e	p	n	p	e	m	a	o	d
a	l	j	k	a	s	m	l	p	a	o	o
n	e	e	r	t	a	e	o	l	h	m	
j	k	a	d	a	o	t	p	e	k	k	o
e	i	n	e	p	e	s	p	n	a	e	s
r	e	g	e	n	l	a	a	r	z	e	n

appel
dak
deken
deken
dennenappel
eekhoorn
eikeltjes

geel
kastanje
lip
modder
mos

oranje
paddenstoel
paraplu
pen
pompoen

regenjas
regenlaarzen
sjaal
stampen
zak

